

05/12/22

Time - 2 ½ hours

Marks: 75

वेळ - २ तास ३० मिनीटे

गुण - ७५

N.B. (All questions are compulsory)

सूचना : - सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे

Q- 1. Read the press release carefully and write the story in Inverted Pyramid style?**Give a suitable headline.****(15 marks)**

प्रश्न) खालील पत्रक नीट वाचून त्यावरून उलट्या पिरॅमिडच्या पद्धतीने बातमी तयार करा. बातमीला योग्य शीर्षक द्या.

(१५)

Around 70 shortlisted films will be presented to the public in April 2023 via WHO's Youtube channel and website. From this list, a jury of distinguished professionals, artists, activists and senior experts at WHO will select the award-winning films. Sharon Stone, critically acclaimed actress from the USA and public advocate of health and humanitarian issues, has confirmed that she will join the jury again in 2023, having participated in the 2022 festival. The WHO Health for All Film Festival has become an incredible platform for telling powerful stories from around the world about people who face all kinds of health challenges, and those who devote their lives to improving health," said WHO Director-General, Dr Tedros Adhanom Ghebreyesus. "Films provide an authentic way for affected people to connect with others and contribute to a better understanding of the communities we serve." WHO has launched a call for short films for the 4th edition of the Health for All Film Festival? The call for short films (up to 8 minutes long) opens on 31 October 2022 and will close on 31 January 2023. WHO invites public institutions, nongovernmental organizations, communities of patients and of health workers, students in public health and film schools from around the world to submit their original short film? The festival is also open to independent film-makers, production companies and TV broadcasters.

सुमारे ७० शॉर्टलिस्ट केलेले चित्रपट एप्रिल २०२३ मध्ये जागतिक आरोग्य संघटनेच्या (WHO) युट्यूब चॅनल आणि वेबसाईटच्या माध्यमातून लोकांसमोर सादर केले जातील. या यादीमधून प्रतिष्ठित व्यावसायिक, कलावंत, कार्यकर्ते आणि डब्ल्यूएचओचे वरिष्ठ तज्ज्ञ पुरस्कार विजेत्या चित्रपटांची निवड करतील. समीक्षकांनी गौरवलेली आणि आरोग्य तसेच मानवतावादी समस्यांची द्रुत म्हणून ओळखली जाणारी अमेरिकेची अभिनेत्री शेरॉन स्टोन यांनी आपण २०२२ नंतर पुन्हा एकदा २०२३ मध्ये ज्युरीमध्ये सहभागी होणार असल्याच्या बातमीची पुष्टी केली. डब्ल्यूएचओ हेल्थ फॉर ऑल हा चित्रपट महोत्सव जगभरात विविध आरोग्य समस्यांना तोंड देणाऱ्या आणि आरोग्य सुधारण्यासाठी आपले जीवन समर्पित करणाऱ्या सगळ्यांसाठी आपली कथा प्रभावीपणे सांगण्याचे एक दमदार माध्यम बनले असल्याचे, डब्ल्यूएचओचे महासंचालक डॉ. टेड्रोस अधानोम गेब्रेयेसस म्हणाले. "प्रभावित लोकांना इतरांशी जोडण्यासाठी आणि आम्ही सेवा देत असलेल्या समुदायांना अधिक चांगल्या पद्धतीने समजून घेण्यासाठी हे चित्रपट मदत करतील." हेल्थ फॉर ऑलच्या चौथ्या वर्षासाठी डब्ल्यूएचओने लघुपटांसाठी आवेदने मागवायला सुरूवात केली आहे. लघुपट (जास्तीत जास्त ८ मिनीटांच्या लांबीचे) ३१ ऑक्टोबर २०२२ पासून पाठवले जाऊ शकतात तर ३१ जानेवारी २०२३ हा लघुपट पाठवण्याचा अंतिम दिवस असेल. डब्ल्यूएचओने जगभरातल्या सार्वजनिक संस्था, बिगर सरकारी संस्था, रुग्णांसाठीचे समुदाय आणि आरोग्य कर्मचारी, सार्वजनिक आरोग्य तसेच विविध चित्रपटविषयक संस्थेच्या विद्यार्थ्यांना आपले नवनिर्मित लघुपट सादर करण्यासाठी आमंत्रित करते. हा महोत्सव स्वतंत्र चित्रपट निमित्त, निर्मिती कंपनी आणि टीव्ही प्रक्षेपकांसाठीही खुला आहे.

10685

Page 1 of 3

Q- 2 (A) What role do news sources play in journalism? Explain different types of sources (8 marks)

प्र २) अ) पत्रकारितेत बातम्यांचे स्रोत काय भूमिका बजावतात? विविध प्रकारचे स्रोत कोणते ते लिहा. (०८)

Q- 2 (B) What do you understand by news values? Do they play a significant role in selecting news for the newspaper? Explain. (7 marks)

प्र २) ब) बातमी मूल्ये म्हणजे काय? वृत्तपत्रातील बातम्यांची निवड करताना बातमी मूल्ये महत्त्वाची भूमिका कशी बजावतात, ते स्पष्ट करा. (०७)

OR किंवा

Q- 2 (C) Discuss the significance of Citizen Journalism in today's time with reference to 'Kerala Floods' (8 marks)

प्र २) क) 'केरळ पूर'चा संदर्भ लक्षात घेऊन आजच्या काळात जन पत्रकारितेचे महत्त्व काय ते सांगा. (०८)

Q2 (D) Reporters are the eyes and ears of a media organization. Do you subscribe to this view? Illustrate your answer giving the job of a reporter. (7 marks)

प्र २) ड) कोणत्याही माध्यम संस्थेचे डोळे आणि कान म्हणजे पत्रकार असतात. या विधानाशी तुम्ही सहमत आहात का? पत्रकाराचे कार्य सांगून तुमचे उत्तर स्पष्ट करा. (०७)

Q- 3 (A) What is investigative journalism? Discuss with examples. (8 marks)

प्र ३) अ) शोध पत्रकारिता म्हणजे काय? योग्य त्या उदाहरणांसह उत्तर लिहा. (०८)

Q- 3 (B) How reliable are government databases in telling the truth and giving complete and accurate information? Give some fact-checking tips for reporters. (7 marks)

प्र ३) ब) सत्य कथन आणि माहिती संपूर्ण व अचूक चांगणे यासाठी सरकारी माहिती कितपत विश्वासार्ह असते? तथ्य तपासणीसाठी (फॅक्ट चेकिंग) पत्रकारांना काही उपयुक्त सूचना द्या. (०७)

OR किंवा

Q- 3(C) Sensitivity is needed when reporting about disaster and death. Justify the statement. (8 marks)

प्र ३) क) आपत्ती आणि मृत्यूची बातमी देताना संवेदनशीलता आवश्यक असते, या विधानाचे समर्थन करा. (०८)

Q- 3 (D) Define news. Discuss the main elements of news. (7 marks)

प्र ३) ड) बातमी म्हणजे काय? बातमीचे मुख्य घटक कोणते? (०७)

Q- 4 (A) How important is it to understand the law and investigation procedure of different investigating agencies and police for a crime reporter? (8 marks)

प्र ४) अ) गुन्हेविषयक बातमीदारासाठी विविध तपास यंत्रणा आणि पोलीस यांचे वेगवेगळे कायदे आणि तपास प्रक्रिया समजून घेणे का आवश्यक असते? (०८)

Q- 4 (B) Can celebrity lifestyle stories be covered as news items or should this be described as sensationalism? Discuss (7 marks)

प्र ४) ब) सेलिब्रिटींच्या लाईफस्टाईलशी निगडीत गोष्टी न्यूज आयटम म्हणून दिल्या जाव्यात की सनसनाटी बातम्या म्हणून द्याव्यात याबद्दल चर्चा करा. (०७)

OR किंवा

Q- 4(C) What are the fundamental principles of news report writing? (8 marks)

प्र ४) क) बातमी लेखनाची मूलभूत तत्त्वे कोणती? (०८)

Q- 4 (D) How ethical it is to use spy tools while reporting? Take your stand justifying with an example. (7 marks)

प्र ४) ड) स्पाय टूल्सचा वापर करणे कितपत नैतिक आहे? याबद्दलची तुमची भूमिका योग्य त्या उदाहरणांसह स्पष्ट करा. (०७)

Q 5- Write short notes (Any three) (15 marks)

प्र ५) टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) (१५)

A. News Beat

१. बातमीचे बीट

B. Human Interest Reporting

२. मानवी स्वारस्य बातमीदारी

C. RTI as tool for reporters

३. बातमीदारासाठी आरटीआय हे साधन

D. Page 3

४. पेज ३

E. News Interview

५. बातमीसाठी मुलाखत

Time 2 1/2 hours

Total marks-75

07/12/22

- ❖ All questions are compulsory
- ❖ Figures to the right indicate full marks
- ❖ Give relevant examples wherever necessary

- Q.1** A. Explain the role played by ICIJ through which internal documents and data of the Panamanian law firm were made available to the global team of journalists? How did global media and Indian media report on Panama papers? **(15)**
- OR**
- B. Elucidate a case study on Watergate Scandal with reference to the role of Media and Investigative Journalists. **(15)**
- Q.2** A. An investigative reporter should possess the qualities of a detective, of a lawyer and of a psychologist over and above a nose for news". Comment. **(8)**
- B. What is sting operation? Give example and discuss the ethicality of such reporting. Do you justify it? **(7)**
- OR**
- C. Explain CIJ in brief. State its importance in the field of Investigative Journalism along with an example. **(8)**
- D. Most news stories in investigative journalism have a follow up. Justify with the help of an example. **(7)**
- Q.3** A. Why is the Official Secret Act considered draconian? Cite an example of Kulbhushan Jadhav. **(8)**
- B. Explain the provisions of the RTI Act and bring out its relevance to journalists with relevant examples. **(7)**
- OR**
- C. What is defamation? Distinguish between libel and slander. When is a journalist accused of the charge. **(8)**
- D. Define Source. What are the different sources an investigative journalist uses while working on a story? **(7)**
- Q.4** A. Fact checking is essential due to information overload. Give reference to fact checking tools that one can use for verification. **(15)**
- OR**
- B. Enlist the various criticism done on Investigative Journalism as a field of journalism. Do you agree with them? **(15)**
- Q.5** Write Short Note On (Any 3) **(15)**
1. On-records & Off-records
 2. Digital Verifying Tools
 3. Hypothesis
 4. Whistleblower
 5. Gatekeepers
-

वेळ - 2 1/2 तास

एकूण गुण-75

- ❖ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- ❖ उजवीकडील संख्या पूर्ण गुण दर्शवतात.
- ❖ आवश्यक तेथे संबंधित उदाहरणे द्या.

Q.1. A. पनामेनियन लॉ फर्मचे अंतर्गत दस्तऐवज आणि डेटा पत्रकारांच्या जागतिक सघाला I.C.I.J. ने उपलब्ध करून दिली. I.C.I.J. ने बजावलेली भूमिका स्पष्ट करा. पनामा पेपर्सवर जागतिक मीडिया आणि भारतीय मीडियाने कसे अहवाल दिले? 15

किंवा

Q.1. B. मीडिया आणि इन्व्हेस्टिगेटिव्ह जर्नलिस्टच्या भूमिकेच्या संदर्भात वॉटरगेट स्कँडलवरील केस स्टडी स्पष्ट करा. 15

Q.2. A. शोध पत्रकारमध्ये गुप्तहेर, वकील आणि मानसशास्त्रज्ञ असे गुण असले पाहिजेत. टिप्पणी करा. 08

Q.2. B. स्टिंग ऑपरेशन म्हणजे काय? उदाहरण द्या आणि अशा अहवालाच्या नैतिकतेची चर्चा करा. तुम्ही त्याचे समर्थन करता का? 07

किंवा

Q.2.C. थोडक्यात C.I.J. बद्दल स्पष्ट करा. शोध पत्रकारिता क्षेत्रातील त्याचे महत्त्व उदाहरणासह सांगा. 08

Q.2.D. शोधात्मक पत्रकारितेतील बहुतांश बातम्यांचा पाठपुरावा असतो. उदाहरणासहित सिद्ध करा. 07

Q.3. A. अधिकृत गुप्त कायदा कठोर का मानला जातो? कुलभूषण जाधव यांचे उदाहरण द्या. 08

Q.3. B. आर.टी.आय. (RTI) कायद्याच्या तरतुदी स्पष्ट करा आणि पत्रकारांना त्याचे महत्त्व संबंधित उदाहरणांसह स्पष्ट करा. 07

किंवा

Q.3. C. बदनामी म्हणजे काय? मानहानी (Libel) आणि निंदा (Slander) यात फरक स्पष्ट करा. पत्रकारावर आरोप कधी करता येतो? 08

Q.3. D. स्रोत (Source) ची व्याख्या द्या. कथेवर काम करताना शोध पत्रकार कोणते विविध स्रोत वापरतात? 07

Q.4.A. माहितीच्या ओव्हरलोडमुळे तथ्य तपासणे आवश्यक आहे. सत्यता तपासण्याच्या साधनांचा संदर्भ द्या जे सत्यापनासाठी वापरू शकतात. 15

किंवा

Q.4.B. शोध पत्रकारितेवर पत्रकारितेचे क्षेत्र म्हणून केलेल्या विविध टीकांची नोंद करा. तुम्ही त्यांच्याशी सहमत आहात का? 15

Q.5. शॉर्ट नोट्स (कोणत्याही तीन) 15

1. ऑन-रेकॉर्ड्स आणि ऑफ-रेकॉर्ड्स

2. डिजिटल पडताळणी साधने

3. गृहीतक

4. व्हिसलब्लोअर

5. द्वारपाल

08/12/2022

BMM
Sem-5

TIME: 2 ½ HOURS

MARKS- 75

NB: All Questions are compulsory.

Q1. Justify the concessions and facilities given to Senior citizens/ Person with Disability in regard to challenges faced by them. (15)

Q2. A) Write a Profile article on an influential Political Personality. (7)

B) How can features be used to advance social justice? (8)

OR

Q2. C) How does one come up with ideas for features? How is story mapping done? (7)

D) Write a Human Interest story that is inspirational or motivating. (8)

Q3. A) Illustrate on any one Developmental Project taking place in the Country and write a detailed Article for the same. (7)

B) Do you think observation and listening skills are important for a feature writer? Why? (8)

OR

Q3. C) Write a blog highlighting the sore points one comes across while dealing with the issue of Mental health, especially in a city like Mumbai. (7)

D) 'Journalist play a vital role in voicing out for Urban Poor' comment on the statement. Write an article on the challenges faced by them. (8)

Q.4 Do you think a journalist can help to improve the situation of people in Jails in Mumbai. Enumerate on your ideas and write a feature story. (15)

Q. 5 Write short notes on **any three**: (15)

1. Tools and techniques feature writing
2. Ministry of Social Justice & Empowerment
3. Unemployment : a curse in the City of Mumbai
4. Crime against Person with Disability
5. Digital Education in Covid-19

वेळ: २:३० तास

गुण: ७५

प्रश्न १. ज्येष्ठ नागरिक/अपंग व्यक्ती यांना मिळणाऱ्या सुविधा आणि सवलतींचा आढावा घ्या. त्यांना भेडसावणाऱ्या समस्या आणि या सुविधा सवलतींचा स्पष्ट करा. (१५)

प्रश्न २.

अ) कोणत्याही प्रभावी राजकीय व्यक्तीवर एक प्रोफाईल लेख लिहा. (७)

ब) फीचर लेख पुढारलेले सामाजिक न्याय होऊ शकते काय? (८)

किंवा

प्रश्न २.

क) फीचर लिखाणाच्या विविध विषयांची चर्चा करा. लेखांचे मॅपिंग कसे केले जाते. (७)

ड) लोकरुची वर आधारित कोणत्याही विषयावर प्रोत्साहित करणारे एक फीचर लेख लिहा. (८)

प्रश्न ३.

अ) देशातील कोणत्याही एक विकास प्रकल्पाचे विश्लेषण करणारा सविस्तर लेख लिहा. (७)

ब) तुमच्या मते, फीचर लेख लेखकांसाठी निरीक्षण आणि ऐकणे हे कलागुण महत्त्वाचे असतात का? (८)

किंवा

क) मुंबईतील मानसिक आरोग्य या विषयावर काम करत असताना महत्त्वाचे मुद्दे अधोरखित करून त्यावर ब्लॉग लिहा. (८)

ब) शहरी भागातील आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी पत्रकार महत्त्वाची भूमिका बजावतात. त्यांना भेडसावणाऱ्या समस्यांचा आढावा घेणारा लेख लिहा. (७)

प्रश्न ४. कारागृहातील लोकांच्या स्थितीत सुधारणा करण्यासाठी पत्रकार मदत करू शकतात का? तुमच्या कल्पनेच्या आधारे फीचर लेख लिहा. (१५)

प्रश्न ५. टीपा लिहा कोणत्याही तीन. (१५)

१. फीचर लेख बदल तंत्र आणि पद्धती
२. सामाजिक न्याय आणि सहाय्य मंत्रालय
३. बेरोजगारी : मुंबई शहरातील शाप.
४. अपंग व्यक्ती विरोधी गुन्हा.
५. Covid १९ काळातील डिजिटल शिक्षण

(2½ Hours)

[Total Marks: 75]

- NB: 1. All questions are compulsory
2. Figures to the right indicate marks

- Q.1 What is the process of creating the Union budget of India? Discuss the role of the 2022 budget in the post COVID economy of India. 15
- Q.2 a Explain the role, objectives and functions of the NITI Aayog. 15
- OR
- Q.2. b. 'I tell the world, 'Make in India'. Sell anywhere, but manufacture here. We have the skills and talent for it.' Discuss this statement by PM Narendra Modi with respect to the startup industry in India. 8
- c. Elaborate on the Kingfisher scam. 7
- Q.3. a. Write a detailed note on the Bombay Stock Exchange and the National Stock Exchange. 8
- b. Trace the timeline of the ICICI - Chanda Kochhar controversy. 7
- OR
- Q.3 c. What is Globalisation? Discuss how international trade of India has been impacted by it. 15
- Q.4. a. Explain in detail the 2008 financial crisis and its aftereffects on the world economy. 15
- OR
- b. "We took a key step to help an honest citizen of India from the menace of black money." Discuss the relevance of this quote six years after demonetization. 15
- Q.5. Short Notes (Any 3) 15
- a. Functions of commercial bank
- b. Skills of a business journalist
- c. Reserve Bank of India
- d. Global supply chain
- e. Venture capitalist

(२½ तास)

[गुण ७५]

(मराठी रूपांतर)

प्र १. भारताचा केंद्रीय अर्थसंकल्प तयार करण्याची प्रक्रिया काय आहे? भारताच्या कोविड नंतरच्या अर्थव्यवस्थेत 2022 च्या अर्थसंकल्पाच्या भूमिकेवर चर्चा करा. (१५)

प्र २. अ) नीती आयोगाची भूमिका, उद्दिष्टे आणि कार्ये स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र २. ब) 'मी जगाला सांगतो, 'मेक इन इंडिया'. कोठेही विक्री करा, परंतु येथे उत्पादन करा. आमच्याकडे त्यासाठी कौशल्य आणि प्रतिभा आहे.' भारतातील स्टार्टअप उद्योगाच्या संदर्भात पंतप्रधान नरेंद्र मोदींच्या या विधानाची चर्चा करा. (८)

प्र २. क) किंगफिशर घोटाळ्याची सविस्तर माहिती द्या. (७)

प्र ३ अ) बॉम्बे स्टॉक एक्सचेंज आणि नॅशनल स्टॉक एक्सचेंजवर तपशीलवार नोंद लिहा. (८)

प्र ३ ब) आयसीआय - चंदा कोचर वादाची टाइमलाइन ट्रेस करा. (७)

किंवा

प्र ३ क) जागतिकीकरण म्हणजे काय? भारताच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापारावर त्याचा कसा परिणाम झाला याची चर्चा करा. (१५)

प्र ४अ) २००८ चे आर्थिक संकट आणि त्याचे जागतिक अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम तपशीलवार स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र ४ ब) "काळ्या पेशाच्या धोक्यापासून भारतातील प्रामाणिक नागरिकाला मदत करण्यासाठी आम्ही एक सहत्वाचे पाऊल उचलले." नोटाबंदीनंतर सहा वर्षांनी या कोटाच्या प्रासंगिकतेची चर्चा करा. (१५)

प्र ५. संक्षिप्त टिपा. (कोणत्याही ३ लिहा) (१५)

१. व्यापारी बँकेची कार्ये

२. व्यावसायिक पत्रकाराची कौशल्ये

३. रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया

४. जागतिक पुरवठा साखळी (ग्लोबल सप्लाय चैन)

५. उद्यम भांडवलदार (व्हेंचर कॅपिटलिस्ट)

TY- BMM

SEM-5

14/12/2022

(2½ Hours)

[Total Marks: 75]

- Note: - (1) All questions are compulsory and carry equal marks
(2) Figures to the right indicate marks
(3) Support answers with examples wherever necessary

Q1

A) The influence of social media on the 2014 Lok Sabha elections was "massive", says a Stanford University study that examined the use of Twitter ahead of the polls that brought the BJP to power after a decade of Congress rule. The BJP-led National Democratic Alliance (NDA) was ahead of the competition in the number of political tweets by its followers, retweets they were able to secure, and positive posts for the alliance throughout the campaign. The NDA had a higher network strength based on clustering than the Congress-led United Progressive Alliance (UPA). The follower strength for the NDA was higher, too.

Negative tweets for the BJP coalition were far less than its rivals. The gap widened towards the end of the staggered elections from April 7 to May 12 three years ago. The findings are significant because the ruling BJP continues to dominate the social media space in India, three years after coming to power with a landslide victory and winning several crucial state and civic elections subsequently.

The analysis of 15.5 million user accounts and 10.6 million tweets indicate that many traditional politicians lost the election because of their reluctance to change and adopt new tools of communication.

Congress's Shashi Tharoor, the first parliamentarian to embrace Twitter with about 6,000 followers in 2009, said social networkers don't represent the entire electorate. Therefore, Twitter trends reflect nothing more than the politically-engaged segment of the educated, English-speaking classes, a tiny minority of the electorate. "The BJP's dominance in this space does not at all reflect any prospect of guaranteed political dominance. You could study Twitter during the Delhi and Bihar state assembly elections in 2015 and you will see a great deal of pro-BJP sentiment, but at the ballot box they lost both state elections," he said.

The Stanford researchers analysed 18,000 tweets originating from Indian politicians — covering six months leading to the general elections. NDA politicians' followers posted 2.5 million tweets, while it was a million each for the UPA and the Aam Aadmi Party (AAP).

The AAP, formed in November 2012, had the strongest social network in the 2014 elections. The interconnection of its followers was the strongest with a large number of individuals in the twitter graph following each other and AAP politicians. The NDA wasn't as strong but still around eight times stronger than the UPA. "Our results show that on almost every metric of network evaluation, the NDA outperformed the UPA, AAP and other political parties. The strength of the winning party's network and the rigour with which they pursued their social media strategy seems to have paid off," says the study released recently.

According to Tharoor, the tweets in 2014 reflected nothing more than the relative organizational strengths of social media units on both sides. "But as cheaper smartphones and 4G SIMs make access to the internet more universal, that story could change and Twitter could become more reflective of genuine public sentiment."

"In that case it may indeed become possible one day to predict poll results from social media trends. But not yet," he said.

Answer the following

10257

1

1. How can mobile journalism create branded as political content?
2. How cross platform mobile development can be used for political news?

OR

Q1

B) Launched in 2008 by Meera K and Subramaniam Vincent, Citizen Matters (CM) aims to fill a local news gap for Indian cities through fusing community journalism and local investigative work. The digital news site engages citizens by helping them understand that change is possible, and sharing the knowledge that can guide them to take action. Citizen Matters aims to balance the voice of the already vocal middle-upper classes with the needs of marginalized communities, mostly focusing on issues affecting the daily lives of urban residents. In a magazine format, Citizen Matters delves into systemic, local, and hyperlocal issues, which deviates from the Indian media's typical focus on national news. Citizens are able to contribute to the paper with the oversight of the editor. The website functions as a platform for civic participation.

The organization's strength is the audience, people who are engaged in civic issues in their community – for Citizen Matters, they are the “changemakers”. Having them as both readers and contributors creates a feedback loop and ensures impact on the ground.

Citizen Matters offers various formats of articles, each with its own purpose. Its “explainers” deconstruct government policy, schemes, and civic processes while “solutions” provide evidence-based articles offering ways to overcome local problems. Other formats include citizen journalism, and in-depth reports.

Their online stories are distributed through their website; their newsletter, which reaches 12,000 people; and social media platforms, which have reached just under 33,000 followers across all channels (Instagram, Facebook, Twitter, and LinkedIn).

Most readers follow the stories on Citizen Matters's website directly or are directed from Google Search or Google News; some stories are republished on other media platforms. Apart from social media, readers can elect to receive a broadcast of the stories published on a given day via WhatsApp or Telegram as well. YouTube is used to post video interviews and webinars.

Answer the Following

1. How has citizen journalism evolved because of mobile journalism ?
2. What is the impact of citizen journalism on youth?

- Q 2. A. Explain the emerging forms of news media management. 8
B. Discuss how to go about planning and building mobile products 7

OR

- Q 2. C. What are the advantages and disadvantages of cross platform development 8
D. How is M - Learning used in the education sector? 7

- Q 3. A. Explain how to set up a blog? 8
B. What is the process of Multimedia Newsgathering? 7

OR

- Q 3. C. Discuss in detail 'News Workflow and Mobile Journalism' 8
D. How to create and share branded journalism content? 7

- Q 4. A. Explain the evolution of Mobile Journalism. 15

OR

- Q 4. B. Explain the evolution of wearables. 15

- Q 5. Short notes (any 3 out of Five) 15

- A. Mobile as a newsroom
B. Social news gathering and listening
C. Mobile friendly interface
D. Social media policies and ethics
E. Social media analytics.
-

N.B. 1. All Questions are compulsory

2. Figures to the right indicate marks

- Q1. A. What are the different recommendations you would suggest for boosting the advertising revenue of your own newspaper? How would the editorial and marketing team work towards this purpose? (15)
- OR
- Q1. B. How would you use social /digital media to promote the newspaper you may work for? Give adequate suggestions to prove your point. (15)
- Q2. A. Explain the proprietary concerns that are likely to occur in news media? Give 2 examples (7)
- Q2. B. What is media hegemony? Explain with examples (8)
- OR
- Q2. C. What are Disruptive Technologies? How according to you has Web 2.0 changed the way news is produced and consumed today? (7)
- Q2. D. Describe the various ways by which you can consolidate and promote the brand of your media organization. (8)
- Q3. A. Explain cross media ownership with appropriate examples (7)
- Q3. B. What are the functions of the HR in News media organizations? (8)
- OR
- Q3. C. Explain the 7 Ps of marketing and their relevance in a media organization. (7)
- Q3. D. What are the values to be considered while making news? Explain the factors that affect the newspaper advertising costs? (8)
- Q4.A. Analyze any **Indian TV news channel's** editorial policy and hierarchy. Do they have editorial freedom? (15)
- OR
- Q4. B. What are the important features of Companies Act? How effective were the amendments in the new Act. (15)
- Q5. Write Short Notes (Any 3) (15)
- A. TAM
 - B. FDI and Indian media
 - C. Role of Editor-in-Chief
 - D. Circulation department
 - E. Trust Ownership.

(2½ Hours)

Total Marks – 75

Instructions: 1. All questions are compulsory

2. Provide suitable examples where required

Q1. A. What is your opinion on the portrayal of women, the LGBTQA and the marginalized communities such as Dalits in popular media? Support your answer with appropriate examples. 15 marks

OR

Q1. B. Discuss the coverage of various socio-economic issues by the media in the Indian context with relevant examples. 15marks

Q2. A. Discuss various ways in which public opinion can be gauged. 7 marks

B. How according to Walter Lippman can technocracy be a substitute for democracy? 8 marks

OR

C. How is social media a site for public discourse and how does it serve as a public sphere? Explain with examples. 7 marks

D. Paul Lazarsfeld proposed a two-step flow of information. What are the criticisms and strengths of this theory? 8 marks

Q3. A Discuss in brief the propaganda model of media as suggested by Noam Chomsky? 7 marks

B. 'The media doesn't tell us what to think, it tells us what to think about'. Elucidate the above statement with relevant examples. 8 marks

OR

C. How do the audience use the media and derive gratification from it as per their own needs? 7 marks

D. Discuss the various ways in which media biases occur. 8 marks

Q. 4. A. With supporting examples from various wars and conflicts, illustrate how the media covers the same? 15 marks

OR

B. Examine the media Coverage of Indian government's economic, defence and foreign policies citing examples from different outlets. 15 marks

Q. 5 Write short notes on **any three** of the following 15 marks

- A. Fake news through social media
 - B. Function of public opinion in society
 - C. Use of social media by the political parties
 - D. Coverage of 'war on terror' by media
 - E. Activism through social media
-

(2½ Hours)

Total Marks – 75

सूचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. जिथे आवश्यक आहे तिथे योग्य उदाहरणे द्या.

Q.1.A. स्त्रिया, वंचित शोषित घटक जसे कि दलित आणि आदिवासी, तसेच समलैंगिक गटांचे (LGBTQ) ज्या पद्धतीने माध्यमांमध्ये सादरीकरण होते त्याबद्दल आपले काय मत आहे? योग्य उदाहरणांसहित आपले उत्तर स्पष्ट करा. 15 marks

किंवा

Q.1 B. भारतीय परिप्रेक्ष्यात विविध सामाजिक आर्थिक विषयांचे वार्ताकन माध्यमे कशा पद्धतीने करतात यावर सोदाहरण चर्चा करा. 15marks

Q.2 A. जनमत (public opinion) चाचणी कुठल्या विविध पद्धतीने केली जाते यावर चर्चा करा. 7 marks

B. वॉल्टर लिपमन यांच्या मते तंत्रशाही (technology) हि लोकशाही (democracy) ला पर्याय कशी ठरू शकते हे स्पष्ट करा. 8 marks

किंवा

C. समाजमाध्यमं लोकभावना आणि सामाजिक जाणिवांना (public discourse) कशा पद्धतीने पोहोचवतात? समाजमाध्यमं लोकविनिमय आणि समाजमन (public sphere) यांचे प्रतिबिंब कसे आहे? सोदाहरण स्पष्ट करा. 7 marks

D. पॉल लाझर्सफेल्ड यांनी माहितीचा द्विस्तरीय प्रवाह (two-step flow of information) सिद्धांत मांडला. या सिद्धांताच्या टीका आणि सामर्थ्यस्थळं काय आहेत? 8 marks

Q.3. A. माध्यमांचे प्रचारतंत्र (propaganda model of media) या नोआम चोम्सकी यांच्या सिद्धांताची चर्चा करा. 7 marks

B. "माध्यमं आपल्याला काय विचार करायचा हे सांगत नाहीत, माध्यमं आपल्याला कशाचा विचार करायचा हे सांगतात." हे विधान सोदाहरण स्पष्ट करा. 8 marks

किंवा

C. श्रोते आणि प्रेक्षक माध्यमांमार्फत कशा पद्धतीने गरजेप्रमाणे आनंद मिळवतात? 7 marks

D. माध्यमांचा पक्षपात कशा विविध पद्धतीने काम करतो यावर चर्चा करा. 8 marks

Q.4. A. युद्ध तसेच युद्धजन्य परिस्थिती, राजकीय संघर्ष यांचं वार्ताकन माध्यमं कशा पद्धतीने करतात हे वेगवेगळ्या उदाहरणांसहित स्पष्ट करा. 15 marks

किंवा

B. भारत सरकारच्या आर्थिक, संरक्षण विषयक आणि परराष्ट्र धोरणांचे वार्ताकन माध्यमं कशा पद्धतीने करतात हे वेगवेगळ्या माध्यमसमुहांमधील उदाहरणं देऊन स्पष्ट करा. 15 marks

Q.5. पुढीलपैकी कुठल्याही तीन विषयांवर टिपा लिहा. 15 marks

A. समाज माध्यमांमार्फत खोट्या बातम्या (fake news)

B. जनमताचे (public opinion) समाजातील कार्य

C. समाजमाध्यमांचा राजकीय पक्षांकडून वापर

D. "दहशतवादविरोधी युद्ध" याचे माध्यमांतील वार्ताकन

E. समाज माध्यमांमार्फत कृतिवाद

TY-BAMMC Sem-5 19/12/22

(2 ½ Hours)

[Marks: 75

- N.B.: 1. Attempt all questions (Q.1 is compulsory)
2. All questions carry equal marks
3. Figures to the right indicate full marks

Q. 1. Case Study: (15)
Ethical journalism that values transparent practice and accountability is a vital piece of the armoury in the battle to defend facts and truth in an era of 'information disorder'. Do you agree that new journalists have independent voices?

Q.2. a) Role and Importance of Alternative media in Democracy, Explain. (08)
b) Code of ethics in Journalism, Explain. (07)

OR

Q.2.c) Elaborate on the restriction on freedom of speech and expression. (08)
d) Discuss Public Order with relevant examples. (07)

Q. 3. a) Write in detail on the salient features of the Indian Constitution
b) Briefly discuss the Official Secret Act with appropriate examples. (07)

OR

Q.3. c) Discuss the limitations of RTI and how it sometimes impedes good governance. (08)
d) Discuss Official Secret Act and its relevance in Indian Law. (07)

Q.4. a) Discuss Defamation Law in India. (08)
b) What is privacy and is it important for an individual? (07)

OR

c) Obscenity is a punishable offence under IPC. Explain in brief (08)
d) Explain whistleblowers Protection Act, 1989. Justify your answer. (07)

Q. 5. Write Short notes. (Any Three) (15)

1. Fundamental Duties
 2. Contempt of Court
 3. Media for Democracy
 4. Media Trial
 5. Press and Registration Book Act
-

(२½ तास)

[एकूण गुण : ७५]

प्रश्न १. केस स्टडी: (१५)
नैतिक पत्रकारिता ही पारदर्शक कार्य आणि उत्तरदायित्वाला महत्त्व देणारी आहे. 'अव्यवस्थित माहिती' च्या युगात तथ्य आणि सत्याचे रक्षण करण्यात पत्रकारांना अडचणीचा सामना करावा लागतो आहे. या अनुषंगाने नवीन पत्रकारांना आपले म्हणणे मांडण्याचे स्वातंत्र्य दिले जाते हे तुम्हाला मान्य आहे का?

Q.2. अ) लोकशाहीतील पर्यायी माध्यमांची भूमिका आणि महत्त्व, स्पष्ट करा. (०८)

ब) पत्रकारितेतील आचारसंहिता, स्पष्ट करा. (०७)

किंवा

Q.2. क) अभिव्यक्ती आणि भाषण स्वातंत्र्यावरील निर्बंधाचे तपशीलवार वर्णन करा. (०८)

ड) संबंधित उदाहरणांसह सार्वजनिक सुव्यवस्था कायद्याची चर्चा करा. (०७)

प्र. ३. अ) भारतीय राज्यघटनेच्या ठळक वैशिष्ट्यावर तपशीलवार लिहा (०८)

ब) योग्य उदाहरणांसह शासकीय गुपिते अधिनियम यावर थोडक्यात चर्चा करा. (०७)

किंवा

Q.3. क) माहितीच्या अधिकाराच्या मर्यादा आणि त्या कधी सुशासनाला बाधित करतात याबद्दल चर्चा करा. (०८)

ड) शासकीय गुपिते अधिनियम आणि भारतीय कायद्यातील त्याची प्रासंगिकता यावर चर्चा करा. (०७)

Q.4. अ) भारतातील मानहानी कायद्याची चर्चा करा. (०८)

ब) गोपनीयता म्हणजे काय आणि एखाद्या व्यक्तीसाठी ती महत्त्वाची असते का? यावर चर्चा करा. (०७)

किंवा

क) अश्लीलता हा भारतीय दंडसंहिते अंतर्गत दंडनीय गुन्हा आहे. थोडक्यात स्पष्ट करा. (०८)

ड) व्हिसलब्लोअर्स प्रोटेक्शन ऍक्ट, 1989 स्पष्ट करा. तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा. (०७)

प्रश्न 5. टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) (१५)

अ. मूलभूत कर्तव्ये

ब. न्यायालयाचा अवमान

क. लोकशाहीतील माध्यमे

ड. मीडिया ट्रायल

इ. मुद्रण व पुस्तक-नोंदणी अधिनियम